

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Кафедра державного управління і місцевого самоврядування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему: **РАЙОННІ У МІСТАХ РАДИ В СИСТЕМІ МІСЦЕВОГО
САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ**

Виконав: здобувачка другого (магістерського)
рівня вищої освіти групи бзУА
спеціальності 281 «Публічне управління та
адміністрування»
освітньо-професійної програми
«Публічне управління та адміністрування»

Васечко С.П.

(прізвище та ініціали)

Керівник

Оленковська Л.П.

(прізвище та ініціали)

Хмельницький 2025 рік
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Кафедра державного управління і місцевого самоврядування
Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування
Освітньо-професійна програма: Публічне управління та адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри,
д. держ. упр., професор
Вікторія ФІЛІПОВА
«_____» _____ 2025 року

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

Васечко Світлани Павлівни
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Районні у містах ради в системі місцевого самоврядування в Україні
керівник роботи Оленковська Лариса Павлівна, к. держ. упр., доцент
затверджена наказом закладу вищої освіти від 16.09.2025 р. № 435-с
2. Строк подання студентом роботи грудень 2025 року
3. Вихідні дані до роботи Законодавчі та нормативні документи, підручники, навчальні посібники, періодичні видання, міжнародні соціологічні дослідження.
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): Теоретичні основи діяльності районних у місті рад. Сучасний стан районних у місті рад як складової системи місцевого самоврядування. Використання зарубіжного досвіду у вдосконаленні діяльності районних у місті рад.
5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень).
Робота містить 5 таблиць.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Консультант з написання I-III розділів	Лариса ОЛЕНКОВСЬКА, доцент	<u>16.09.2025</u> р	
Консультант з нормоконтролю	Наталія КРЕТОВА, провідний фахівець		

7. Дата видачі завдання 16.09.2025 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Огляд літературних джерел з теми	16.09.2025-19.09.2025	Виконано
2.	Складання і затвердження плану роботи	20.09.2025-24.09.2025	Виконано
3.	Написання I розділу	25.09.2025-14.10.2025	Виконано
4.	Написання II розділу	15.10.2025-28.10.2025	Виконано
5.	Написання III розділу	29.10.2025-16.11.2025	Виконано
6.	Формулювання висновків за темою дослідження	17.11.2025-23.11.2025	Виконано
7.	Оформлення роботи	24.11.2025-26.11.2025	Виконано
8.	Надання роботи керівнику для перевірки та написання подання	27.11.2025-07.12.2025	Виконано
9.	Подання роботи для перевірки у КСПНП	08.12.2025	Виконано
10.	Захист роботи в ЕК		

Здобувач _____ Світлана ВАСЕЧКО
(підпис) (ім'я та прізвище)

Керівник роботи _____ Лариса ОЛЕНКОВСЬКА
(підпис) (ім'я та прізвище)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ РАЙОННИХ У МІСТІ РАД.....	9
1.1. Реалізація права на місцеве самоврядування в системі місцевого самоврядування в Україні.....	9
1.2. Поняття та правові основи діяльності районних у місті рад.....	16
1.3. Структура та організація роботи районних у місті рад.....	20
Висновки до розділу 1.....	32
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН РАЙОННИХ У МІСТІ РАД ЯК СКЛАДОВОЇ СИСТЕМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	34
2.1. Роль районних у місті рад в системі місцевого самоврядування в процесі децентралізації влади в Україні.....	34
2.2. Проблеми та виклики, з якими стикаються районні у місті ради.....	38
2.3. Взаємодія районних у місті рад з іншими органами влади.....	41
Висновки до розділу 2.....	48
РОЗДІЛ 3. ВИКОРИСТАННЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ У ВДОСКОНАЛЕННІ ДІЯЛЬНОСТІ РАЙОННИХ У МІСТІ РАД.....	51
3.1. Порівняльний аналіз моделі місцевого самоврядування в Україні та зарубіжних країнах.....	51
3.2. Перспективи запровадження зарубіжного досвіду в роботі районних у місті рад України.....	60
3.3. Пропозиції щодо впровадження практичних кейсів ефективних підходів у діяльності районних у місті рад	68
Висновки до розділу 3.....	74
ВИСНОВКИ.....	76
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	78

ВСТУП

Актуальність дослідження. Органи місцевого самоврядування є основною ланкою в системі управління державою, вони забезпечують реалізацію прав та інтересів громадян на місцевому рівні. В Україні система місцевого самоврядування побудована на принципах демократичності, децентралізації та самоврядування, що дозволяє органам місцевої влади більш ефективно вирішувати питання місцевого значення. Одним із важливих елементів цієї системи, на мою думку, є районні у місті ради, які виконують значну кількість управлінських, економічних та соціальних функцій на рівні районів великих міст. Вони є представницькими органами, які забезпечують реалізацію місцевої політики на конкретних територіях, однак діяльність цих рад залишається недостатньо дослідженою і потребує детальнішого вивчення.

Актуальність теми зумовлена процесами реформування системи місцевого самоврядування, та низкою проблем, що виникають у діяльності районних рад у містах через перебудову системи місцевого самоврядування в процесі децентралізації.

Однією з основних проблем, що виникають в процесі діяльності районних рад у містах, є суперечності між законодавчими ініціативами щодо децентралізації і реальними умовами їх реалізації на місцевому рівні. На практиці районні ради часто стикаються з труднощами у здійсненні своїх повноважень через відсутність достатньої фінансової бази, обмеженість у ресурсах та недостатню координацію з органами виконавчої влади, що впливає на ефективність їх діяльності.

Важливою проблемою є також відсутність чіткої межі компетенції між органами міської ради та районними радами, що призводить до дублювання функцій і, як наслідок, до неефективного використання ресурсів. Зважаючи на те, що районні ради мають обмежену кількість повноважень, їх роль в управлінні міським господарством часто зводиться до виконання окремих

адміністративних функцій, що не дає можливості здійснювати повномасштабне управління на рівні районів.

Окрім цього, недостатня юридична та інформаційна забезпеченість діяльності районних рад в умовах швидких змін у законодавстві є значною перешкодою для ефективної роботи цих органів. Тому необхідність удосконалення правових норм, які регулюють діяльність районних рад, є однією з важливих проблем, що потребує детального аналізу та пропозицій щодо її вирішення.

Дослідження діяльності представницьких органів місцевого самоврядування в містах з районним поділом є темою наукових праць багатьох сучасних вітчизняних дослідників, серед яких М. Баймарутов, В. Борденюк, Є. Бородін, О. Батанов, Є. Глухачов, М. Губа, О. Конотопцев, М. Корнієнко, В. Кравченко, В. Куйбіда, Л. Оленковська, О. Проніна, В. Нікітін, В. Олуйко, І. Павлов, С. Саханенко, В. Філіппова, К. Вітман, С. Мішин та ін.

Більшість наукових досліджень зосереджена на вивченні сутності районних у місті рад, їхніх повноважень, а також на аналізі взаємодії та співвідношення з органами державної влади. Також велика увага приділяється доцільності існування районних рад через їх взаємозв'язок між депутатами та населенням районів міста, а також діяльності в містах зі спеціальним статусом державних адміністрацій. Водночас, питання форм управління великими містами через районний рівень залишаються поза увагою більшості науковців.

Також можна відзначити кілька відомих юристів, політологів, економістів, які працюють над питаннями місцевого самоврядування, децентралізації, правової системи органів місцевої влади, і деякі з них можуть бути задіяні в дослідженні діяльності районних рад в Україні: І. Коліушко, С. Буряк, О. Гарань, В. Фесенко, І. Міклош, О. Кучеренко, О. Сушко. Ці дослідники та практики активно працюють над темами, що стосуються місцевого самоврядування в Україні, включаючи аналіз функціонування районних рад, їхніх повноважень, правового статусу та проблем, що виникають в процесі їх діяльності. Вони публікують роботи та звіти, часто

консультують органи державної влади, працюють у рамках наукових проєктів або в ролі експертів в рамках реформ у сфері місцевого самоврядування.

Мета і завдання дослідження. Виходячи з вищесказаного, **метою дослідження** є аналіз основних рис, особливостей, правових основ та сучасного стану діяльності районних у місті рад як складової системи місцевого самоврядування, визначення основних проблем, з якими стикаються ці органи, та вдосконалення діяльності районних у місті рад з урахуванням зарубіжного досвіду.

Досягнення поставленої мети потребує розв'язання наступних **завдань**:

- розкрити поняття, правові основи та історичні аспекти діяльності районних у місті рад;
- проаналізувати сучасну структуру, організацію роботи та взаємодію районних у місті рад з іншими органами влади в умовах ліквідації інших сільських, селищних рад на території району;
- визначити роль районних у місті рад у системі місцевого самоврядування та дослідити основні проблеми й виклики, що постають перед ними;
- провести порівняльний аналіз моделей місцевого самоврядування в Україні та зарубіжних країнах;
- оцінити перспективи та можливості впровадження зарубіжного досвіду і інноваційних підходів у діяльність районних у місті рад України.

Об'єктом дослідження є система місцевого самоврядування в Україні,

з

Предметом дослідження є правові, організаційні та функціональні аспекти діяльності районних у місті рад, механізми їх взаємодії з іншими органами місцевого самоврядування та державними органами, а також оцінка ефективності їх роботи.

Методи дослідження. У ході дослідження використано сукупність філософських, загальнонаукових та спеціальних методів дослідження.

д

і

Структура та обсяг дослідження зумовлені метою, завданнями, предметом та об'єктом дослідження. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи – 83 сторінки, з яких 72 сторінки основного тексту. Список використаних джерел містить 60 найменувань.